

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Impius Infelix

Texier, Claude

Augustae Vindelicorum [u.a.], 1695

2. Quia obscurat, & destruit mentis suæ oculos per ignorantiam, affectatam & malitiosam, indulgendo suis passionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45950)

ejus lumina. Imò peccator, quando te ad peccatum convertis, tuos sensus & cogitatus avertis à gehenna, à paradiso cœlesti à facie Dei ubique præsentis, & occludis oculos, nè fortassis per immissa cœlitus lumina, ad impediendam Dei offensam concessa à peccato absterrearis.

Tertull. in
Apolog. c. 9.

Hoc ipsum perfectè in Apologetico suo explicat Tertullianus, ubi tradit in omni peccato mortali *Cœcitat* *duas species facillè concurrere*; per primam averti peccatorem à consideratione objectorum fidei, ne res prout in se, cognoscat, id est, excellentiam bonarum cœlestium expendat; per secundam è contrario eundem affigi luminibus fallacibus sensuum, & principiis fatuis mundanæ sapientiæ; *Ut qui non videant, quæ sunt, videre videantur, quæ non sunt*. Præterquam in illusionem, quam in suis mentibus effingunt præferibilitatem sc. temporalium præ bonis æternis, creaturæ præ Creatore.

II.
Punctum.

Ista est prima peccatoris cœcitas, qui per ignorantiam crassam semet excœcat, non inquirendo lumen, nec acceptando oblatum. Secunda causa cœcitat

ip

ignorantia quædam affectata, per quam inficit, & obscurat ille oculos sui intellectus, quò liberiùs passionibus suis indulgeat.

Communis omnium scholarum, Philosophorum æquè Christianorum ac Gentilium recepta, teste D. Hieronymo, doctrina est, quòd passiones nostræ, quando non coërentur rationis fræno, invertant omnem animæ dispositionem, eiq; facultatem adimant, bene utendi gubernaculo rationis ac fidei.

Id autem fieri contingit tribus modis, ut ordinata methodo incedamus. Dico primò, quando passiones nostræ ferè omnes sunt terrestres & carnales, etiam men-

tis

tis aciem hebetant, obtusam, rudem, materialem efficiunt, animi vigorem tollunt, vi cuius is fundum, ipsamque rerum substantiam penetrat, in quo propere perspicacitas spiritus intellectualis, juxta D Thomam, consistit: *Intelligere est intus legere*, quia non oportet sententiam ferre de rebus secundum externas apparentias ad normam illius Divini Judicis, de quo Isaias; *Non secundam visionem oculorum judicabit.* Isa, 11. 3.

Secundo, cum passiones ex natura sua sunt turbulente, turbant pariter rationis tranquillitatem, confundunt judicium; sicut autem nostis turbatam faciem res aliter plerunque contueri, quam re ipsa sint, ita idem de intellectu acie, nimis passionum turbinibus axagitata, sentiendam.

Tertio, sunt passiones quandoque adeo vehementes, ut rationem inebrient, intellectum sopiant inque talem redigant statum, ubi res inter se justè discernere non valeat.

Probantur hæc omnia Scripturæ & SS. PP. assertionibus. Notate, monet Origenes, quod natura peccati & quidem maxime per habitum radicati, *talis sit ut increasset animam, sicut scriptum est, increassatum est cor eorum.* Quid indicare vult, increassare animam, nisi hoc, animam ex natura sua spiritualement reddi penitus carnalem? *Quod crassescit, est, quod carnale efficitur; animalis homo non percipit ea, que Dei sunt.*

Davidem audite, qui docebit vos veritatem, cujus ipse experimentum haurit, dum in animam suam passionum motibus liberiùs aliquando fræna laxavit: *Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea, & lumen oculorum meorum & ipsum non est mecum.* Psal, 37. 11.

U

Indif-

Joël 1. 5.

Indifferenter ad omnes peccatores passionibus deditos spectat, quod insinuare vult Joël Propheta, interprete D. Hieronymo: *Expergiscimini ebrii.* Ebrios vocat, advertit hic S. Doctor, *quia nulla res ita inebriat, ut animi perturbatio.* Homo vino obrutus non amplius est in statu faciendi prudens inter res discrimen; amicum tractat instar inimici; apertis licet oculis imminens sibi damum non advertit; discurret, sed, quod minimè servit ad propositum. Pari modo sunt constituti, inordinatà laborantes passione, non sunt in statu judicandi de veritate, neque compotes, bene utendi cognitione, inde perceptà.

Isa. 28. 7.

Ibidem,

Apoc. c. 17 7.

Quis cogitasset unquam, conquiritur Isaias, quòd ipsi Presbyteri, Doctores legis, Prædicatores iisdem involverentur tenebris ignorantia, velut alii? deviant illi à communi salutis semitâ instar populi, & filiorum istius sæculi, qui ad alios ducendos sunt destinati, ipsimet seducti alios ducere nequeunt: *sacerdos & Propheta nescierunt.* En istius rationem; quia sicut alii amoris proprii inordinati, vanæ gloriæ, & æstimationis sæcularis merito sunt inebriati: *Præ ebrietate absorpti sunt à vino;* quod nimirum hauserunt, ex calice infamis Babylonis, ut in sua vidit Apocalypsi D. Joannes: *Inebriati sunt. . . de vino prostitutionis ejus.*

Possimus adhuc dicere cum S. Bernardo, quòd, sicut cæcitas corporis provenit ab intrinseco per quendam humorem calidum & ardentem, aut excessivè frigidum, corruptentem, & destruentem organa; ab extrinseco, ob pulverem oculis immixtum, vel alium obicem visus læsivum: ita Spiritus cæcitas oriatur aliquoties ab intrinseco peccatoris, hoc est, ex effrænis ejus passionibus, aliquando ab extrinseco, ex malitia sæculi nos excæcantis

cantis. Unica etiam scintilla, canit Psaltes, illius ignis, quem Poëta cæcum, seu excæcantem appellant (*cæco carpitur igne*) sive amoris sensualis carbunculus, incidens in iudicium naturaliter bonum, & illuminatum, sufficit, ad idem ad eò vehementer excæcandum, ut solem videre amplius non possit, id est, primas, & magis necessarias veritates: *supercecidit ignis, & non viderunt Solem. Quem Solem?* inquit hic loci D. Augustinus; *Non illum, quem recum vident muscæ & pecora; est alius sol, de quo dictum est Sol Justitiæ non illuxit nobis.* Quotiescunque ergo ardens ejusmodi humor carnalis concupiscentiæ animam depascit, mox ratio corrumpitur, ac pervertitur: *Cum voluptas vincit, exulat ratio. Cæcus in Sole presentem habet Solem, sed ipse absens est Soli*, notat citatus Africanus Doctor. Pari modo, cum frigidus aliquis humor, è corde per odii glaciem constricto oriundus, mentem Christiani alicujus occupavit, mox cæcitas adest; ille non ulterius cernit optimas proximi sui qualitates, detegere nescit motiva supernaturalia, quæ habet, eundem amandi, de ipso non aliter judicat, nisi juxta suam passionem, non aliis utitur perspiciliis, quam iis, quæ propria suppeditavit invidia.

Eodem modo pariter sentiendum de aliis passionibus. Sicut itaque peccator voluntariè involvit suam voluntatem visco suarum deordinatarum affectionum, quæ sensum communem subtrahunt, fidem extinguunt, aut totaliter eclipsant: ita is ipse author est suæ cæcitatibus; culpandus proinde non solum ob vitium alicujus ignorantie crasse, sed insuper affectatæ.

Accedit, quod is cæcus sit adhuc per ignorantiam quandam malitiosam, eoquod voluntas illius, per passiones istas corrupta, non tantum impediatur intellectum,

Psal. 57. 9.

S. August. in hunc loc.

Sap. 5. 6.

quò miniùs videat, & consideret veritatem, sed inspiret insuper ei odium contra veritatem talem, ita quidem, ut intellectus, qui aliàs naturali amore fertur in verum, id amplius sustinere nequeat: *sanam doctrinam non sustinebunt.* Tunc, quando compellitur, audire veritatem, fremit, in ipsam velut hostem insurgit, nihil omittit, quo illam destruere possit. Hæc est ingens petra scandali, ad quam potior pars Christianorum damnationis incurrit naufragium; quia ipsimet se in tali statu collocant, in eoque vivunt quieti sine remorsibus conscientia, ac si essent in bono statu.

Ratio naturalis, per fidem roborata, ab initio non defuit suæ obligationi, reclamando hunc contractum u. g. esse usurarium, injustitiam latere in illo commercio, per istud negotium notabiliter minui bonum, aut honorem cujusdam innocentis, libertatem hanc esse peccaminosam, & consequentem ex in genti quopiam cumulo peccatorum mortalium. Primitus exortus est metus, successit horror, timor mortis & inferorum etiam se infinuavit, sed denique horum invaluit consuetudo: ab eo tempore, quo intellectus est tali modo à voluntate per passionem corrupta, subactus, ut nil mali ampliùs perspiciat, nec latentem ulteriùs detegat injustitiam. Quare? quia teste D. Petro, malum non vult cognoscere: *Latet enim eos hoc volentes.* Studio non interrogantur Casistæ, nec consuluntur Doctores, idcirco evitantur conciones, ne vel invitis subrepat instructio non petita in ista materia: *De industria recesserunt à Deo, & omnes vias ejus intelligere noluerunt.*

Sed nedum istud satis est adhuc: malitia peccatoris primò ipsum ad iram contra Deum provocat ob lumen & verita-

veritatem cognitiones illi communicatas, quas ille non amat, imò respicit tanquam quietis & fortunæ suæ hostes. Secundò eidem arma ministrat, quibus oppugnet veritatem, ut ex Jobi, dicto colligitur: *Rebelles, lumini, qui dixerunt Deo: recede à nobis.* Notate priora verba: *rebelles lumini.* Populus suo principi rebellis necdum vocatur, quando ejus mandato parere renuit, edicta non admittit; sed inobediens solum arguitur tunc autem rebellionis meretur prædicatum, quando in superiorem sibi Potestatem obstinatè insurgit, & hunc suum motum armorum viribus tueri non reveretur. Huc pertingit supremus excessus cæcitatæ in isto peccatore, qui non solum veritatem refugit, intellectum suum corrumpit, ne eam cognoscat, sed præterea refractarium se opponit, cunctasque rationis machinas admovet ad veritatem expugnandam, & ad sustimendas contrarias illius partes, errorem sc. & mendacium. Verbo, eò tandem devenit, ut tenebras lumen, lumen tenebras appellare ausit: *Ponentes tenebras lucem, Isa. 5. 20. & lucem tenebras.*

Quemadmodum peccator se in eo statu ponit, qui Deum ad iram concitat, eumque compellit ad illius excacationem, pari modo dicere possumus, quod ipse semet excacet, provocando Dei justitiam, & in se attrahendo hanc maledictionem, quam peccatum ipsius promeretur.

Istam quoque pœnam Propheta quispiam expetebat, ut superveniret in populum veritati rebellem: *Excaca cor populi hujus.* Deus cæcitatæ hujus triplici modo author à Theologis dicitur. Primò negativè, per subtractionem gratiarum, privando peccatorum efficacibus suis luminibus, iisque vivis illustrationibus, quæis mediantibus

Job. 24. 13. &
c. 21. 15.

III.
Punctum.
Isa. 6. 10.